

Сутність фінансового механізму

В процесі розроблення фінансової політики й успішної реалізації її в життя використовують фінансовий механізм, який є елементом управління та регулятором економічних відносин.

Формування ефективного організаційно-економічного механізму фінансового забезпечення господарської діяльності промислового підприємства потребує чіткого усвідомлення в ньому місця та функцій фінансового механізму. Фінансове забезпечення як метод фінансового управління має охоплювати не лише процеси мобілізації фінансових ресурсів, але й їх розподіл, використання та формування, що є зовнішнім проявом таких видів фінансових відносин, як резервування, оподаткування, ціноутворення, здійснення розрахунків, отримання доходів, тезаврація прибутку тощо.

Незважаючи на поширення в наукових колах тенденції щодо визнання фінансових інструментів елементами фінансового механізму, єдиного погляду на сутність фінансових інструментів досі не напрацьовано, хоча пройдено певний еволюційний шлях у трактуванні цього поняття.

Спочатку було виділяли три головні категорії фінансових інструментів: грошові кошти, кредитні інструменти та способи участі в статутному капіталі.

Із розвитком ринків капіталу і появи нових видів фінансових активів, зобов'язань та операцій із ними термінологія все більш уточнювалася, зокрема з'явилася необхідність розмежування власне інструментів від тих об'єктів, з якими цими інструментами маніпулюють або які лежать основі того або іншого інструменту, тобто від фінансових активів і зобов'язань.

Під фінансовим інструментом розуміють певний алгоритм, який має форму контракту (договору), за яким між суб'єктами економіки виникають фінансові відносини, зовнішнім проявом яких є мобілізація, розподіл, використання, формування фінансових ресурсів.

Фінансові інструменти формуються ринковим середовищем для задоволення економічних інтересів певних груп суб'єктів економіки. Спосіб використання кожного інструменту визначається його власною структурою, елементи якої після закріплення відповідних норм у нормативно-правовій базі набувають характеру важелів регулювання, які, з одного боку, зумовлені економічною природою такого інструменту, а з іншого – можуть активно впливати на характер дії інструменту.

Крім фінансових інструментів, за допомогою яких фінансовий механізм здійснює управлінський вплив, до його складу також мають бути включені фінансові індикатори як засоби оцінки такого впливу. Обмеження структури фінансового механізму тільки інструментами та індикаторами дає змогу сприймати його винятково як засіб, пристрій, що здійснює безпосередній вплив на певний об'єкт.

Щодо визначення об'єкту такого впливу, то, на нашу думку, окремі підходи є взаємодоповнюючими та можуть бути об'єднані в єдиний методологічний підхід, згідно з яким фінансовий механізм можна одночасно визнати засобом практичної реалізації фінансових відносин у фінансовій діяльності підприємства; засобом реалізації управлінських рішень щодо формування, розподілу та використання фінансових ресурсів; засобом реалізації впливу фінансів на господарську діяльність підприємств (іншими словами – засобом реалізації фінансового управління господарською діяльністю).

Фінансовий механізм організовує фінансові відносини, зовнішнім проявом яких є рух фінансових ресурсів. Отже, фінансовий механізм призводить до руху фінансових ресурсів. В свою чергу, фінансові ресурси є невід'ємною складовою частиною господарської діяльності підприємств. Відповідно, фінансовий механізм реалізує вплив фінансів на господарську діяльність підприємств.

Список використаної літератури:

1. Ковалюк О.М. Фінансовий механізм організації економіки України (проблеми теорії і практики): [монографія] / Ковалюк О.М. - Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2002. – 396 с.
2. Львовичкін С.В. Фінансовий механізм макроекономічного регулювання / Львовичкін С.В. // Фінанси України. - 2000. - № 12. – С. 25-33.